شۆڕشی کۆمۆنیستی چیە؟ … تاهیر حاجی حەسەن

ئەو لە ئێران ئەنجام دەدرێت بەرپاکردنی شۆڕشی کۆمۆنیستیە، شۆڕشێک کەهیچ دەستکی دەرەکی لە پشتیەوە نیە، بەڵکو ئەوەی هاندەری سەرەکیە لەو نەوەدا، ئاستی قورسی بژێوی ئەو چینەکۆمۆنیستیە زەرینەیە کەئێژانە لەمەیدانی بەرهەمهێنانداینو کۆچی کۆی کرێنج و ماندوبونکەی بۆ خاوەن کارو خودی سەرانی دەوڵەتو خەیشی موحتاجی پاروەنانکە.
شۆڕشی ئەم جارە، ئیتر شکاندنی ئەو دیوارە بەرزەیە لەترس کۆسەرانی ژێمی ئیسلامی سیاسی ماوەی سی وهەشت ساڵە کاری لەسەر دەکەن. ئاستی هەشیاری گەلی ئێران کەی سنورەکانی ناسیونالیزم و گەلانەوە بۆ جەرەکیتەری ئیسلامی سیاسی تێپەڕاندەو لەگەڵ هاوخانی ئەم ژێمە سەرکوت گەرەدا جارەکیتر جەرە دەسکەات و ژێمەکی وا جگەی نابێتەوە لەوەاتی ئێراندا.

تەنها بەرپاکردنی شۆڕشی کۆمۆنیستیە بۆخاوەن ئاسایەکی سیاسی هێشنەوە دەتوانێت کەی پایەکانی سیستەمی سەرمایەداری بهەنێتە لەرزەو هاچۆکینی توش بون بۆجێتە بگەینێتە نەومەشکی سیستەمە سەرمایەداریکەوە. بەپێچەوانەوە کەی هاپەین و هاتنەمەیدانکانی تری جەماوەری کۆخاوەن ئاسایەکی هێشن و خاوەن ئێتەرناتیفکی هون نەبن لەوەی دوای هوخانی دەسکەاتک، دەتوانن کام دەسکەاتی سیاسی دۆخەنە جگەی دەسکەاتە کەنەکە، وەک ئەوەی دوای هوخانی ژێمی سەدام هویدا لەعەراقدا. لەکاتکدا خواستی زەرینەی گەلی عەراق گەلانەوە نەبو بۆ جۆخستنی شۆڤینیزمی مەزهەبی و قەومی، هەندەی ئەوەی داخوازی و ئامانجیان بەدەستهێنانی ژیانکی شایستە لەوەی ئابووری و ئازادیەوە بو بۆ گشت لایەک، کاتک ئەو ئاسە هونەو ئێتەرناتیفی واقعی بکەتایهێنان بەسیستەمی سەرمایەداری بونی نەبێت یان بەرچاو هونی تەواو نەبێت بەسیستەمکی سۆسیالیستی، هەروک ئەوەی لەبەهاری بەناو عەرەبیدا هویدا، دەبینین کەی ئامانج و خەباتی ئەو زەرینەیە دەکەوتە دەستی کۆمۆنیستەکان ئەحزاب و گروپکیتر کەهیچیان سەربەخواست و ئامانج وداخوازیکانی ئەو زەرینەیە نین و بەپێچەوانەوە لەبەرژەوەندی کەی چینی سەرمایەدارکان تەواو دەبێت.

هەلومەرجی ئێستای جیهان و ناوچکەیش دەرهاویشتەی خودی قەیرانی گشتگیری ساڵی 2008 و تادێت کەی سیستەمی سەرمایەداری ئاستی

قیرانەکانی زیاتر دەبن و کەمکە دەبن لەسەر یەکترو هەژبەرەژیش باجەکەی دەبەت چینی کرێکارو خەڵکی زەحمەتکەش بیدات لەگشت جیهاندا. ئەو ئابووریەی کەخودی نیولیبراڵیزمی سەرمایەداری دەیکات لەجیهاندا هەر لەدەیەی حەفتاکانی سەدەی بیستەوە تائێستا، هەژبەرەژ دەندایەتی و وەحشیەتی هەیمەنەی بازاڕی ئازادو کەرتی تایبەت زیاتر دەکات بەسەر ژیان و گوزەرانی کەی چینکرێ وەرگرەکانەوەو بەبەردەوامیش ئاستی شکستی نیولیبراڵیزمی سەرمایەداری زیاتر دەبەت لەگشت جیهاندا. جەنگ و قەیران و بێکاری و هەژاری لەئادەبەدەر لەگەڵ دەوڵەمەندبونی لەئادەبەدەری چینکی کەمایەتی، بووتە سیمای تەواوی نیولیبراڵیزمی سەرمایەداری لەگشت جیهاندا. هەر لەوڵاتانی ئەمریکای لاتینی سەردەمی حەفتاکانی سەدەی بیستەوە تادەگاتە وڵاتانی ئەفریکاو وڵاتانی ئاسیاو وڵاتانی هەژەهەڵاتی ئەم قۆناخ، دەبینین چۆن وەک لاشەیەک بخرێتە بەردەم گورگە برسیەکانەوە ئاوای لێ کراوە. دزینی سامانی کەمەگەکان و جەخستنی دیکتاتۆرەکان و بەگەڵ خستنی هەیمەنەتی شەڕی ئابووری و دانانی وەکیلەکانی سەرمایەداران لەناوچەکانداو جەبەجێ کردنی خواست و ئامانجی شەریکاتە زەبەلاحەکانی چەک بەرهەمهێنەرو دەرمان و پەداویستیە سەربازیەکان تادەگات بەوەگەڵ خستنی سەرمایەگوزاری لەکەرتە جەراوجێرەکاندا بە چینینەوەی سەرمایەو قازانج، ئیتر لەم نەوەیشدا وەک ئیشارەم پێدا، دەبەت چینی ژێردەستەو بەرهەمهێنەرە ئاسیەکان باجە زەرەکەی بدەن.

هاتنەمەیدانی ئەم جارەی چینی کرێکارو چینوتوێژە زەحمەتکەشەکان لەئێران بەخەی بەرپاکردنی شەڕشی کەمەایەتیە بەهەمولەکدانەوەیەک. کەتای هەنان بەهەژەمی ئیسلامی سیاسی لەئێران کاریگەری تەواوی دەبەت لەسەر کەی بەناو هەیبەتەک کەئیسلامی سیاسی خواستویەتی بیسپێنێت لەناوچەکەدا بە ئیدارەدانی کەمەگەکان. یانی ئوخانی ئژەمی ئاخوندەکان، بەجارێکیترو بەهەتایە، مانای سەرنگوم کردنی ئیسلامی سیاسی دەگەیەنێت لەئێراندا.
تاچ ئەندازەیەک هەشیاری سیاسی چینایەتی بچێتە پێشەوە بەو ئەندازەیەیش خودی ئەو هەشیاریە سیاسیە چینایەتیە دەبەتە هەکارەک بەخەکخستنی چینایەتی و کارکردن لەسەر دروست کردنی پارتی پێشەو بەخودی ئەوچینەو دەست بردن بە گرتنەدەستی دەسەاتی سیاسی. ئاوا ئەتەرناتیڤەک بە چینی کرێکارو گەلانی ئێران، دەتوانێت دوریان بخاتەوە لەدەمی برسی کەی هەزە کەنەپەرستەکانی دیکەو خودی خواست و ئامانجەک کەسەرمایەداری جیهانی دەیەوێت ئەنجامی بدات لەدوای ئوخانی ژەمدا، یان لانی کەم لەم وەزعیەتەی ئێستادا بیانەوێت

ساتوسەودا لەگەڵ ژمێرەی ئاخوندەکان بکەن و لەگەیشتن بەجێبەجێ کردنی خواستی چینی سەرمایەدارانی بازاڕی ئازادا، بتوانن هاوکاری ژمێرەکە بکەن بۆ سەرکوتی شۆڕشە کۆمەڵایەتیەکە.

شۆڕشی ئێران وەک هاوێیەکم لەکۆمەنتێکدا نووسیبوی بۆ وێنە بەکۆسێکیتر، ئێران شۆڕشێکی ئێستا لەمەیداندایە، وەک بومەلەرزەکەی دەربەندیخان وایە چەن داروپەردوی خانوکانی شەق وشۆ کردوو بەکێکی ئەوە نەماوە ژیانی تێدا بکرێت، ئێران شۆڕشیش لەئێراندا هەیە، پایەکانی ژمێرەی ئاخوندەکانی تەواو لەرزاندوو بەئاسانی ناتوانرێت جارێکیتر نژمێرن بکرێتەوە. بەهیوای سەرکەوتنی شۆڕشی کۆمەڵایەتی لەئێران و هەوشاندنەوەی کەی سیستەمی ئابوری سەرمایەداری لەو وڵاتەو جێخستنی ئابوری هەرەوزی سۆسیالیستی لەجێیدا. کەدەتوانێت ببێتە زانستیانەترین ئێتێرناتیف بۆکەی گەلانی ئێران و کاریگەری پۆزەتیفی گەورەیشی دەبێت لەسەر گشت ناوچەکەو جیهانیش، گەرچی سەرکەوتن و مانەوەی توانای لەسەرپە وەستانی ئەو شۆڕشە کۆمەڵایەتیەیش لەئێستای و لەسبەی ێژی سەرکەوتنیدا پێویستی بەهاوپشتی نەونەتەوەیی بزوتنەوەی کرێکاری و خودی چینی کرێکار هەیە. چونکە بەبێ پشتوپەنایەکی نەونەتەوەیی ئەوا پێدەچێت ێوی دەمی کۆپەکانی چینی برسی و چێسی سەرمایەداران بتوانن زۆفری پێ ببڕن و خامۆشی بکەنەوە.

دیسان دەبێت بڵێین: خودی سیستەمی ئاخوندەکان هەڵگری هەمان بنەماو پایەن کەسیستەمی سەرمایەداری لەوڵاتانی دیکەدا هەیانە، بەڵام هەریەکەو بۆشەوازو جۆرێکی تایبەتەوە. خاڵی هاوبەشی تەواوی دەوڵەتان وسیستەمە چەوسێنەرەکانیان مانەوەی چەوساندنەوەی چینایەتی و کۆکردنەوەی سەرمایە لەژێر دەستی چینەکۆمایەتیەکەدایە. لەهەر کۆمەڵگەیەکیش ئاست و شێوازی چەوساندنەوەکان چەن، ئەوە وەستاوەتە سەر خودی گۆڕەی پێشسازی و ئاستی خودی هۆشیاری سیاسی چینایەتی و بونی بزوتنەوە کرێکارییەکان لەو وڵاتانەدا.
سیستەمی سەرمایەداری بەڵایەکی گەورەیە بەسەر چینی کرێکارو زەرینەی کۆمەڵگەکانەوە، بۆیە تائەم سیستەمەیش بمێنێت، ئەو زەرینەیە ژگاری نابێت لەستڕەس و سەرئێشەو جێنجاڵی ژیانی ێژانەی.

تاهیر حاجی حەسەن
03/01/2018